

سرشنامه

: محمدی لعلی، موسی

عنوان و نام پدیدآور

: قواعد علم صرف / موسی محمدی لعلی.

مکان نشر

: قم: انتشارات معصومین (علیه السلام)، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری

: ۱۴۴ ص: ۱۰x۷ س.م.

شابک

: ۸-۰۳-۶۷۰۰-۶۷۰۰-۹۷۸: ۳۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع

: فارسی - صرف

رده بندی کنگره

: ۱۳۹ ق ۱۳۱/۲ PJ

رده بندی دیویی

: ۷۵/۱۹۲

شماره کتابشناسی ملی

: ۲۸۵۰۱۹۷

قواعد علم صرف

موسی محمدی اعلیٰ

۱۳۹۱

شناسنامه

- ♦ نام کتاب : قواعد علم صرف
♦ مؤلف : موسی محمدی لعلی
♦ ناشر : انتشارات معصومین علیه السلام
♦ ویراستار : فنی چاپ : حسن خرسندی
♦ ویراز : ۵۰۰ نسخه
♦ چاپ : یکم : آهو
♦ نوبت چاپ : اول - تابستان ۱۳۹۱
♦ قیمت : ۳۰۰۰ تومان
♦ شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۰۰-۰۳۸

قم، خیابان ارم، جنب کوچه ۱۱، زیرزمین داروخانه نصر
تلفن: ۰۲۵۱-۷۷۴۸۸۱۸ همراه: ۰۹۱۲۴۵۲۴۸۸۲
Email: nashr_masomin14@yahoo.com
قم، خیابان ارم، جنب کوچه ۱۱، انتهای سالن نمایشگاه کتاب،
انتشارات صلا، تلفن: ۷۷۳۸۵۱۶ - ۷۷۳۹۰۵۰
تهران، میدان انقلاب، پاساژ مهستان، انتشارات صلا،
تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۴۳۸۲۵ همراه: ۰۹۱۲۱۶۹۲۷۳۵

فهرست مطالب

مقدمه ۱۳

تعریف علم صرف ۱۴

فائدة علم صرف ۱۵

موضوع علم صرف ۱۵

اقسام کلمه در علم صرف ۱۵

فصل اول

کلمه / ۱۷

اقسام کلمه صحیح ۱۷

مهموز: ۱۹

اقسام مهموز ۱۹

مضاعف: ۲۰

سالم: ۲۰

اقسام کلمه معتل ۲۰

تعریف باب ۲۱

و بود مشتق از مصدر ۲۲

باب اول از ابواب فعل ثلاثی مجرد سالم ۲۳

۱- ماضی ۲۳

۲- مضارع ۲۴

۳- اسم فاعل ۲۴

۴- اسم مفعول ۲۴

۵- امر ۲۵

۶- نهی ۲۵

۷- نفی ۲۵

۲۵	۸- جحد
۲۶	۹- استفهام
۲۶	۱۰- ظرف
۲۶	۱۱- اسم آلت
۲۷	۱۲- اسم تفضیل
۲۷	۱۳- جمع مکسر
۲۷	۱۴- صفتی سبالغه
۲۸	روش ساختن جمع مکسر
۲۹	روش ساختن اسم تصغیر
۳۱	ظرف
۳۱	اقسام تخفیف
۳۱	اقسام همزه
۴۲	اقسام ادغام

۴۳.....	موارد وجوب ادغام
۵۰.....	موارد جواز ادغام
۵۳.....	موارد امتناع ادغام
۵۴.....	حکم حرف ملحق
۵۶.....	اسماء ثلاثی

فصل دوم

افعال معتل ثلاثی مجرد / ۵۹

۶۲.....	قوائد اعلال
۷۳.....	قواعد واو
۸۱.....	قواعد یاء

فصل سوم

افعال ثلاثی مزید فیہ / ۸۷

۸۹.....	اعلال و تخفیف و ادغام
---------	-----------------------

- الف) موارد جایز بودن حذف یکی از دو «تا» ۹۲
- ب) موارد تبدیل تا به ط ۹۳
- ج) موارد تبدیل تا به دال ۹۳
- د) موارد تبدیل تا به حرف فاء الفعل ۹۳
- تعداد حروف زائد در ابواب ثلاثی مزید ۹۵
- حکم حرف مستقبل و همزه‌ی وصل ۹۶
- معانی ابواب ثلاثی مزید ۹۷
- آداب متعدی در علم صرف ۹۸
- معنای ابواب رباعی مزید ۱۰۱
- روش ساختن اسم فاعل از باب ثلاثی مزید ۱۰۲
- روش ساختن اسم مفعول از ثلاثی مزید ۱۰۲
- وزن و روش بدست آوردن آن ۱۰۳

تعداد لام الفعل در وزن ۱۰۴

ابنیه فعل و اسم ۱۰۴

روش بدست آوردن اوزان افعال مزید فیہ ۱۰۵

فایده‌ی وزن ۱۰۷

روش اشتقاق ثلاثی مزید از ثلاثی مجرد ۱۰۸

فصل چهارم

افعال رباعی و رباعی مزید / ۱۱۱

ابواب رباعی مزید ۱۱۳

روش گرفتن افعال رباعی مزید فیہ از

رباعی مجرد ۱۱۴

شروط نونین تأکیدین ۱۱۵

فصل پنجم اسماء ۱۱۹

اقسام اسم در علم صرف ۱۲۱

- شناخت مصدر و غیر مصدر ۱۲۲
- فرق بین مصدر و اسم مصدر ۱۲۳
- جامد و مشتق ۱۲۵
- اقسام اسماء ذات و صفات ۱۲۶
- تعداد اسماء ثلاثی مجرد ۱۲۷
- تعداد اسماء رباعی مجرد ۱۲۸
- تعداد اسماء خماسی مجرد ۱۲۸
- روش تشخیص اسماء مجرد از اسماء مزید فیه ۱۲۸
- روش شناخت اسماء ثلاثی مزید از
غیر ثلاثی مزید ۱۳۱
- اسم متصرف و غیر متصرف ۱۳۲
- اسماء منصرف و غیر منصرف ۱۳۳
- اسباب تسعه و سببین که قائم مقام دو سبب است ۱۳۳

- مواردی که اسم غیر منصرف مدخول ال یا
 مضاف واقع شود ۱۳۵
- مفرد و غیر مفرد ۱۳۷
- شروط تشبیه و ملحقاتش ۱۳۸
- عرباب نین تشبیه و ملحقاتش ۱۳۸
- شروط جمع ۱۳۹
- جمع قلت ۱۴۰
- ملحقات جمع ۱۴۱
- اسم جمع ۱۴۱
- ملحقات جمع ۱۴۲
- اسم جنس افرادی ۱۴۲
- اسم جنس جمعی ۱۴۲

مقدمه

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام

على محمد و آله الاطهار

نوشتاری که پیش رو دارید با همه
اختصارش در بر دارنده تمامی قواعد
صرف حتی الامکان برای نوآموزان به
صورت دسته‌بندی و سهل‌الوصول آورده
شده است منتظر پیشنهادات شما می‌باشم.

موسی محمدی لعلی

۱۳۹۱ - ۱۴۳۲

تعریف علم صرف

صرف در لغت: تغییر را می گویند.

صرف در اصطلاح: تحویل و تبدیل

کلمه از حالتی به حالتی دیگر (تا از آن

معانی مختلف بوجود آید) را گویند.

مثل: لفظ الضَّرْبُ به ضَرْبٍ یَضْرِبُ

اِضْرِب و... تبدیل شود. تا از آن، معنای

زده است و می زند و بزن و... به دست

آید.